

**Beestje van de maand:
De Pinksterbloemlangsprietmot**
Pagina 2. Anna Kreffer

Verslag werkgroep Insecten 13 maart 2022 De Horsten
Pagina 4. Anna Kreffer

**Paddenstoeleninventarisatie van de
Meeuwenhoek**
Pagina 5. Eke van Batenburg.

Maart was paars en een beetje blauw
Pagina 6. Anna Kreffer

Kees Fokkens: Lid van Verdienste
Pagina 9. Els van Maanen en Anna Kreffer

En Verder:

- ▶ Nationale Bijentelling..3
- ▶ Groene Tuinen in Hollandse Duinen..8
- ▶ Waterschorpioen Insect van het jaar..8
- ▶ Boek van de maand..11
- ▶ Agenda..11
- ▶ Contact bestuur en werkgroepen..12

Deze Nieuwsbrief verschijnt gewoonlijk maandelijks rond de 1^e van die maand. Leden KNNV afdeling Den Haag ontvangen een e-mail met kleine toelichting als een nieuwe Nieuwsbrief op deze website staat. Als je steeds bij het verschijnen van een Nieuwsbrief zo'n bericht wilt blijven ontvangen hoeft je niets te doen. Wil je de meldingen over de nieuwsbrief van KNNV Afdeling Den Haag niet ontvangen (of juist weer wel)? Vul dan "[Het formulier](#)" op de pagina Nieuwsbrieven in.

Beestje van de maand April: Pinksterbloemlangsprietmot

Tekst: Anna Kreffer

De eerste pinksterbloemen (*Cardamine pratensis*) bloeien al met hun mooie lichtlila of zachtroze bloemen. Ze inspireren mij voor dit stukje, want wat was ik blij om een paar jaar geleden mijn eerste pinksterbloemen te zien in het voormalig kortgehouden grasta-

pijtje van mijn tuin. Het waren drie exemplaren en nog mooier was het om daarop een pinksterbloemlangsprietmot te zien. Zelfs in klein lettertype is de naam waarschijnlijk langer dan het beestje zelf. Maar het is een bijzonder mooi diertje en zeker de moeite waard om te ontdekken.

*Pinksterbloemlangsprietmot
op look-zonder-look.
Foto: Hans van Helden*

Pinksterbloemlangsprietmot in copula. Foto: Anna Kreffer

Herkenning

De pinksterbloemlangsprietmot (*Cochylosoma rufimitrella*) is een nachtvlinder uit de familie Adelidae (langsprietmotten) en vallen onder de microlepidoptera, kleine vlinders. De antennen van de mannen zijn heel lang, vandaar de naam, van de vrouwen wat korter en dikker. Het kopje is harig. De spanwijdte van de vlinder bedraagt tussen de 10 en 12 millimeter. De vleugels hebben een roodpaarse metaalglans.

Pinksterbloemlangsprietmotten vliegen in mei en juni, maar zijn mogelijk al eind van de maand te vinden, de natuur "ontwaakt" steeds vroeger.

*Pinksterbloemlangsprietmot op vergeet-me-niet.
Foto: Anna Kreffer*

Oranjetipje op pinksterbloem. Foto: Anna Kreffer

Leefwijze

De volwassen pinksterbloemlangsprietmotten zie je op verschillende bloemen nectar halen. Van andere langsprietmotten is bekend dat meerdere mannen rond een vrouwtje vliegen, bij deze soort heb ik dat niet gezien en kan er ook niets over vinden. De paring is in touwtrekhouding, de achterlijfjes verbonden maar ze kijken beiden een andere kant op. Eitjes worden gelegd op pinksterbloemen en look-zonder-look. De larven leven in de zaden van die planten. Ze verpoppen in de grond en overwinteren als pop.

Ecologie

Deze soort is onderdeel van een ecosysteem en alleen dat al bepaald zijn waarde. Mooi is dat de pinksterbloem ook voor dagvlinders een goede waardplant is. Dagvlinders als het oranjetipje en de koolwitjes leggen eitjes op pinksterbloemen.

Melden

Heb je een pinksterbloemlangsprietmot gezien?

Meld dit met een goede foto op waarneming.nl.

Als je zelf geen account hebt ga dan naar:

<https://waarneming.nl/user/profile/8433>

En klik op invoeren => waarneming.

Wil je meer weten, ervaringen delen van deze of andere soorten?

Leuk! We horen of lezen dit graag!

Anna Kreffer: 06 26 41 71 37 of

voorzitter@den-haag.knnv.nl

Nationale Bijentelling

In het weekend van 23 en 24 april wordt de nationale bijentelling gehouden.

Meer informatie:

<https://www.nationalebijentelling.nl/>

Hulp nodig? Een mooie bijenzoekkaart met beschrijving is te vinden bij bestuivers.nl:

<https://www.bestuivers.nl/Portals/5/Publicaties/BijenzoekkaartLR.pdf>

Sachembij bij smeerwortel. Foto: Hans van Helden

Verslag werkgroep Insecten 13 maart 2022

De Horsten

We verzamelen ons om 11:00 uur bij de ingang van De Horsten voor onze eerste excursie dit jaar. Onze excursieleider expert Matty Berg is helaas ziek, hopelijk kunnen we hem later dit jaar nog eens uitnodigen. Met zeven deelnemers gaan we van start, we nemen het pad dat linksaf gaat en kijken vooral onder en in liggend dood hout. Het is droog, niet al te koud en er is zelfs wat zon. Opvallend was de belangstelling van een roodborstje voor onze bezigheden bij een dode boomstam waar keverlarven inzaten.

We ontdekken veel duizend- en miljoenpoten, maar zonder nader onderzoek zijn sommige niet op naam te brengen. Ook veel kevers, vooral slakkenaaskevers, deze zijn zwart of roodbruin, met bijna doorschijnend borststuk en dekschilden.

We lopen binnendoor tot de brede weg langs de sloot en keren via een ander pad terug naar de ingang, waar we rond 13:00 uur afscheid nemen.

De werkgroep in actie. Foto Anna Kreffer

Roodborst kijkt met belangstelling naar de activiteiten van de werkgroep. Foto: Chris van Heerden

Carabus nemoralis, tuinschallebijter.
Foto Anna Kreffer

Phosphuga atrata, slakkenaaskever.
Foto Anna Kreffer

De volledige verslagen zijn in te zien op de website:
<https://denhaag.knnv.nl/publicaties/?theme=insecten>

Beeldverslag paddenstoeleninventarisatie van de Meeuwenhoek

Foto's: Eke van Batenburg

Bovenste rij:

1. Melige bovist = *Bovista aestivalis*
2. Gesteelde stuifbal = *Tulostoma brumale*
3. Ruitjesbovist = *Calvatia utriformis*

Middelste rij:

6. Eikenschorsschijfje = *Diatrypella quercina*
7. Boomkikker = *Hyla arborea*
8. Schorsschijfjes meniezwammetje = *Cosmospora magnusiana*

Onderste rij:

9. Peperbus = *Myriostoma coliforme*
10. Kleineaardster = *Geastrum minimum*
11. Heideaardster = *Geastrum schmiedelii*
12. Forse aardster = *Geastrum coronatum*

Vriendelijke groet...Eke

Maart was paars en een beetje blauw

Foto's: Anna Kreffer

Vingerhelmbloem, Te Werve

Nieskruid, Te Werve

Hondsdraf, Te Werve

Maarts viooltje, TuinTien

Paarse dovenetel, TuinTien

Krokus, Segbroeklaan

Sterhyacint, Clingendaal

Hyacint, TuinTien

Grote maagdenpalm

Rozemarijn, TuinTien

Blauwe druifjes, TuinTien

Ereprijs, Te Werve

Actie Groene Tuinen in Hollandse Duinen

Woon jij in Nationaal Park Hollandse Duinen, het gebied tussen Hoek van Holland en Hillegom? En heb je een tuin of balkon? Nationaal Park Hollandse Duinen roept je op een 'Groene Tuin in Hollandse Duinen' te maken. Waarom eigenlijk?

We worstelen met hogere temperaturen in de stad, wateroverlast bij hevige regenval en grote hoeveelheden CO2 en fijnstof in de lucht. Dit heeft een negatieve invloed op onze gezondheid. De oplossing? Als we allemaal niet meer dan een derde van onze tuin zouden betegelen en de rest met groen inrichten, dan komt in Nederland een natuurgebied zo groot als het Nationaal Park de Hoge Veluwe erbij. Als je de straat of buurt groener maakt, dan krijg je ook meer binding met je burens: groen is gezelligheid.

An van Veen (Staatsbosbeheer) vertelt hoe je door je tuin te vergroenen de natuur in Nederland kan helpen.

Brenda Horstra (Tuinbranche NL) vertelt over de rol die tuincentra vervullen. De tuin kan dé plek zijn om biodiversiteit te bevorderen én om water- en hittestress op te lossen. Hoe maak je de bezoeker bewust van de bijdrage die een tuin kan leveren?

Max de Corte van Moestuunman zorgt dat je gelijk kan starten. Hij geeft antwoord op al je vragen. Welke grond heeft mijn tuin? Welke planten kan ik het beste mee beginnen? Stuur je vragen vooraf naar ons op! Max geeft jou de inspiratie en tips om gelijk aan de slag te gaan.

Aanmelden & vragen

Voor dit webinar hoeft je de deur niet uit. Hij vindt namelijk volledig online plaats op 20 april. We starten om 19:30 uur tot ongeveer 20:30 uur. Ben jij erbij?

Aanmelden kan via deze link:

<https://www.zelfdoeninzh.nl/webinar-groenetuin>

Waterschorpioen is uitgeroepen tot Insect van het Jaar 2022

Met 53% van de stemmen heeft de waterschorpioen de verkiezing van Insect van het Jaar 2022 met ruim verschil gewonnen

Om bijzondere insecten onder de aandacht te brengen, organiseert de [Taxon Foundation](#) samen met EIS Kenniscentrum Insecten en de Nederlandse Entomologische Vereniging de "Insect van het Jaar" verkiezing. Uit een shortlist van vijf bijzondere Nederlandse insecten, elk geadopteerd door een bekende Nederlander, heeft het Nederlandse publiek zijn favoriet gekozen.

De andere genomineerde insecten waren:

- ▶ De veenmol, *Gryllotalpa gryllotalpa* (19%),
- ▶ Het zanddakje, *Molanna angustata* (11%),
- ▶ Het groot schrijvertje, *Gyrinus paykulli* (9%) en
- ▶ De kikkerbillenbijter, *Culex territans* (8%).

Nymf waterschorpioen. Foto: Anna Kreffer

De Taxon Foundation zet zich in voor buurtprojecten waarbij met de beste biodiversiteitsexperts gewerkt wordt aan natuurbescherming en -educatie. Zij doet dit samen met buurtgroeperingen, scholen en burgerwetenschappers, met speciale aandacht voor insecten en ander klein gedierte.

ALV van 6 maart 2022

Kees Fokkens: Lid van Verdienste van de KNNV afdeling Den Haag

Tekst: Els van Maanen en Anna Kreffer
Foto's: Lis Stolp

Kees Fokkens is op de ALV van de KNNV van 6 maart jl. volkomen terecht benoemd tot Lid van Verdienste van onze vereniging. Het is de eerste keer dat dit gebeurt. Bij de titel hoort een penning, ontworpen door Dick Gerbrands en 3D geprint. Speciaal voor Kees was er een mooie, grote houten paddenstoel, waarbij het Kees meteen opviel dat deze paddenstoel geen manchet op de steel had. Heel toepasselijk als je de onderstaande lijst van activiteiten leest. Vorig jaar heeft Kees zijn werk als lid van de Natuurbeschermingscommissie moeten beëindigen wegens ernstige ziekte en overlijden van zijn vrouw Yula.

Kees Fokkens bekijkt de penning.

Kees, lid sinds 1978, is op verschillende terreinen altijd zeer actief geweest:

- ▶ Negen jaar voorzitter van onze afdeling
- ▶ Jarenlang coördinator van onze werkgroep Paddenstoelen, hij heeft er voor gezorgd dat deze werkgroep onder de vlag van de KNNV kwam.
- ▶ Zeker dertig jaar voorzitter van de Natuurbeschermingscommissie, waarbij hij in vele overleggen de natuur een stem gaf.
- ▶ Excursieleider
- ▶ Ongetwijfeld is deze opsomming niet compleet: daarvoor is een uitgebreide archiefstudie nodig.

Kees Pincer is ook bedankt voor zijn jarenlange inzet voor de boekverkoop, het onderbrengen en bekendmaken van de tweedehands boeken en de kraamactiviteiten. Gelukkig blijft Kees nog wel coördinator van de werkgroep Paddenstoelen, dat heeft hij indertijd van Kees Fokkens overgenomen. De kraam hebben we jarenlang gehouden op manifestaties en dergelijke en namen dan ook waar voor de IVN. De tweedehands boeken werden daar ook aangeboden.

Jouke Karper heeft, n.a.v. Een vraag op de ALV, een interessant artikel in De Levende Natuur (1921) gevonden. Daarin valt te lezen dat na 25 jaar (uitgeven van De Levende Natuur) de natuur nog steeds niet naar behoren wordt bemind. Helaas lijkt het ook na 125 jaar is het nog droevig gesteld met de liefde voor de natuur. Waarom is dat zo en wat moeten we doen om dat te veranderen? Wie het weet mag het zeggen!!

NADRUK VERBODEN.

Opggericht door E. HEIMANS, J. JASPERS Jr. en JAC. P. THIJSSE.

REDACTIE:

J. HEIMANS, AMSTERDAM.
JAC. P. THIJSSE, BLOEMENDAAL.

ADRES DER REDACTIE:
JAC. P. THIJSSE, BLOEMENDAAL.

UITGAVE VAN:

W. VERSLUYS TE AMSTERDAM.

ADMINISTRATIE:

2e OOSTERPARKSTRAAT 223, AMSTERDAM.

PRIJS PER JAAR f 6.50.

EEN KWART-EEUW NATUURLEVEN.

DE levende natuur wordt nog niet bemind en gezocht, zooals zij dat verdient. Ieder, die bij ervaring weet, hoeveel genoeg en leering zij heeft aan te bieden, ook zelfs aan dengene, die slechts enkele uurtjes per week aan haar zich kan wijden, moet zich verwonderen, dat de natuursport zoo weinig in trek is, terwijl het publiek toch ruime verscheidenheid van genoegens — men denke aan de piano, het postzegelalbum, de photographie en nog zooveel meer — op prijs schijnt te stellen.

„Vraagt men, hoe het komt, dat de liefde zoo weinig algemeen is? Wel, vooreerst is de natuur te weinig bekend. Men weet niet, hoeveel er te vinden en te zien is en hoe nabij dat is — nabij, ook voor den stedeling, die doorgaans geneigd is, zich te beschouwen als een uit de schoone schepping verstootene. Hij leest eens van een valk en denkt dan aan een bedrijf der middeleeuwen, zonder meer. Maar in onze groote en dichtbevolkte steden wonen valken! En uilen ook! En men kan er mooie vlinders en andere insecten vinden. Fraaie waterplanten in stadsgrachten! Plantjes met fijne bloempjes en keurige zaaddoosjes in menigte tusschen de straatsteenen! — Buiten is natuurlijk nog veel meer, honderden soorten van bloemdragende planten,

Boek van de maand

Bij de KNNV uitgeverij zijn mooie boeken en gidsen te koop. Leden van de KNNV krijgen 10% korting. Bestel via de afdeling: makkelijk, geen verzendkosten en gunstig voor de vereniging. Bestel via: voorzitter@den-haag.knnv.nl

Bezoek het strand en leer ook nog wat, dat kan met deze mooie gids!
Veldgids Schelpen, Zeeschelpen en weekdieren uit ons Noordzeegebied
Auteur: Rykel de Bruyne
Hardcover € 34,95 leden € 31,45
De soorten zijn overzichtelijk ingedeeld naar klasse. Van elke soort zijn verschillende kleurenfoto's opgenomen om herkenning te vergemakkelijken.

- ▶ Ruim 320 soorten schelpen en weekdieren uit de Noordzee
- ▶ Heldere determinatiesleutel, voorzien van schematische tekeningetjes
- ▶ Prachtige kleurenfoto's van de schelpen en weekdieren

Deze schelpengids geeft tevens informatie over uiterlijk, herkenning, ecologie en voorkomen. Inclusief verklarende woordenlijst, literatuurlijst, nuttige adressen en register van Nederlandse

en wetenschappelijke namen.

De schelpengids is geschikt voor zowel beginnende als gevorderde schelpenzoekers en weekdierenkenners.

Agenda

▶ Zaterdag 23 april. Lentewandeling Amsterdamse Waterleiding Duinen.

8 à 9 km. Verzamelen om 9 uur op het parkeerterrein van station Mariahoeve, Appelgaarde Voorburg. We reizen per auto. Horeca ongeveer halverwege. Toegang € 1,50
Organisatie: Ineke Gilbert en Ineke Zwarekant

Aanmelden : 06 4406 9099 / inekegilbert@ziggo.nl

▶ Zaterdag 7 mei Lange ochtendexcursie rond de Starrevaartplas

Er is genoeg moois te zien aan planten en vogels. We bezoeken ook de vogelkijkhut. Verzamelen om 10.00 uur bij de parkeerplaats Starrevaartplas aan de Kniplaan in Voorshoten. Bereikbaarheid met OV: bus 45 en 46, uitstappen halte Kniplaan, 10 min. Lopen.
Organisatie Renée Lankhorst 06- 38508583 en Els van Maanen, elsvanmaanen@tele2.nl

▶ Zaterdag 21 mei Lange ochtendexcursie Westerpark te Zoetermeer.

Deze wandeling gaat door stukjes bos, langs bloemenweiden en waterpartijen. En we bezoeken de natuurtuin.

We starten om 10:00 uur bij Bowling Westerpark, Heuvelweg 4, 2716 DZ Zoetermeer. Daar is een parkeerplaats.

Met de Randstadrail: halte Voorweg en dan stukje teruglopen.

Aanmelden: Jola Gerbrands gerbrands1@ziggo.nl, 0703201485 of Els Kempen 0645833327.

▶ Zaterdag 11 juni Dagexcursie Stoetwegenpad in Kromme Rijngebied

Een afwisselende route: weiland, water, wat bos, een natuurakker (waar de Eironde- en de Spiesleeuwebek voorkomt). Ca. 11 km.

Verzamelen om 9.15 uur CS Den Haag bij de boekwinkel. Trein vertrekt 9.25 uur.

Er is horeca bij aanvang, eventueel halverwege en aan het eind.

Organisatie Mies Eveleens, tel. 015-2571535 en Marijke Ammerlaan 070-3871187

Ervaringen delen: verhaaltje voor de Nieuwsbrief!

Deel jouw avonturen met beestjes, planten en zwammen, liefst voorzien een eigen foto, met anderen. Stuur jouw eigen foto's met een kort verhaaltje naar de redactie:

redactie@den-haag.knnv.nl

300-400 Tekens is al mooi, meer mag ook. Pluk geen foto's of teksten van het internet:

op foto's en tekst zitten auteursrechten, een boze fotograaf of schrijver stuurt de redactie een flinke rekening. **Tip:** Schrijf in de OTT of OVT, dat leest lekker vlot weg.

Mail kopij naar: redactie@den-haag.knnv.nl

Heb je veel foto's? Neem contact op met redactie voor Dropbox of gebruik WeTransfer

Bestuursmedelingen

Op zaterdag 23 april is er weer een Vertegenwoordigende Vergadering, deze keer weer een echte bijeenkomst. Niek Joanknecht en Anna Kreffer zullen onze afdeling vertegenwoordigen.

Wie interesse heeft in de stukken, onder andere tips en successen uit alle afdelingen,

stuurt een mail met dit verzoek naar Ineke Gilbert: secretaris@den-haag.knnv.nl

Dinsdag 3 mei 2022 om 20:00 uur digitale bestuursvergadering, welkom om eens bij te wonen. Mail Anna Kreffer:

voorzitter@den-haag.knnv.nl

Contactgegevens voor bestuur en werkgroepen KNNV afdeling Den Haag

► Voorzitter

Anna Kreffer: voorzitter@den-haag.knnv.nl

► Secretaris

Ineke Gilbert: secretaris@den-haag.knnv.nl

► Penningmeester

Annelies Willemse: penningmeester@den-haag.knnv.nl

► Bomenwerkgroep

Coördinator Marieke Bos: 070-3549 568 / bomen@den-haag.knnv.nl

► Studiegroep Lichenen (voorheen korstmossen)

Info: korstmossen@delfland.knnv.nl

► Paddenstoelenwerkgroep

Coördinator Kees Pincer, tel. 06-337 73176 / paddenstoelen@den-haag.knnv.nl

Er zijn activiteiten; kijk op de pagina van de paddenstoelenwerkgroep!

Kijk ook in: "[Programma PWWP 2022 1^e halfjaar](#)".

De excursies gaan normaal door maar we opereren in groepjes van twee.

► Plantenwerkgroep

Coördinator Myra Meijering: 06-266 92544 / planten@den-haag.knnv.nl

► Strandwerkgroep

Info: [Laus Hendriksstrand@den-haag.knnv.nl](mailto:Laus_Hendriksstrand@den-haag.knnv.nl)

► Vogelwerkgroep

Info: Marijke Ammerlaan: tel. 070-387 1187 / vogels@den-haag.knnv.nl

► Nachtvlinderwerkgroep

De Werkgroep zoekt een nieuwe coördinator. Info: voorzitter@den-haag.knnv.nl

► Insectenwerkgroep

Info: Alexander Deelman, 070-350 24 93 / insecten@den-haag.knnv.nl

Dat is 't !